

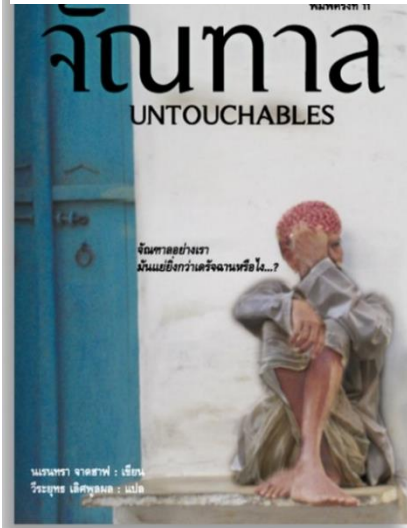
บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

จันทาล

UNTOUCHABLES

ผู้เขียน : นเรนทรา จากฮาฟ

ผู้แปล : วีระยุทธ เลิศพูนผล

พระครูปรียตภคิตตวรณ กิตติวณโณ¹, พระครูศรีปัญญาวิกรม²

Phrakhrupariyadkittivan Kittiwanno¹, Phakhrusripanyawikrom²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์²

Buriram Buddhist College,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

E-mail: pramahaweera@gmail.com

ได้รับบทความ: 19 พฤศจิกายน 2565; แก้ไขบทความ: 16 ธันวาคม 2565; ตอปรับตีพิมพ์: 17 ธันวาคม 2565;

บทนำ

“จันทาล” เรื่องจริงจากชีวิตจริงและเขียนขึ้นด้วยความจริง เนื้อหาแสดงพลังความรักที่อบอุ่นของครอบครัว “ครอบครัวของฉัน” ผู้เขียนตั้งใจประกาศความภาคภูมิใจที่ครอบครัวสามารถทำลายกรอบวรรณะชนชั้นในสังคมอินเดีย และมีลักษณะการเรียกร้องความเสมอภาคผ่านงานเขียนไปในตัว เป็นหนังสือขายดีในประเทศอินเดียตลอด 12 ปี ดร.นเรนทรา จากฮาฟเริ่มเขียน และตีพิมพ์ สะท้อนชีวิตความรู้สึกของชาวจันทาลตั้งแต่ปี 2536 ด้วยความตั้งใจจะเขียนหนังสือตั้งแต่เด็กน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่เรามีผลงานการเขียนหนังสือ 7 เล่ม เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐกิจ สังคมอินเดีย และมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจประเทศ การเกิดในครอบครัวที่ต่ำกว่าวรรณะสี่ ได้สัมผัสชีวิตตรง การรับฟังบ่อย ซึมซับอารมณ์ซ้ำ ๆ จึงสามารถสะท้อนความน้อยเนื้อต่ำใจ ถ่ายทอดจิตวิญญาณ ปลอ่ยพลังจินตนาการที่ไม่ยอมแพ้ ไม่ยอมจำนนต่อความอยุติธรรม ไม่ยอมการกดขี่ ไม่ยอมการปิดกั้นความรู้ความสามารถ ไม่ยอมต่อการทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน แสดงความรู้สึกในมุขลิก มุมมืดที่ฝังใจ หนังสือถ่ายทอดความคิดสามารถจุดไฟแห่งความปรารถนา ความหวัง แหวกวงล้อมชนชั้นวรรณะสู่อิสรภาพ อย่างถึงใจผู้สนใจอ่านทุกคน

หนังสือจันทาลถูกนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษเมื่อปี พ.ศ.2545และแปลเป็นภาษาไทย ๑ ให้นักอ่านทั่วโลกได้อ่านบริษัทสันสกฤตจำกัดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ภาษาไทย วางขายครั้งแรกวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2549 ปัจจุบันตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 11 หน้า 328 หน้าลักษณะการเขียนหนังสือแบบเล่าเรื่องประวัติชีวิต มีคนชื่อดามูและโซนูซึ่งระบุว่าเป็นพ่อและแม่ของผู้เขียนหนังสือเป็นผู้เล่าเรื่องหลักผู้แปลสะท้อนอารมณ์ขณะแปลด้วยว่า เกิดอาการน้ำตาซึม

จันทาล เป็นชีวิตคนนอกรวรรณะสีในสังคมศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู มีสถานะเป็นผู้ต่ำต้อยกว่ากว่าคน คนจันทาลเกิดขึ้นและเก่าแก่มากกว่าพันปีก่อนคริสต์ศักราช คนจันทาลถูกสอนให้เชื่อเรื่องผลแห่งกรรม ชาตินี้ต้องทำหน้าที่โดยปราศจากความสงสัย เป้าหมายสูงสุดคือ อัทมะ หรือดวงจิตที่ถูกปลดปล่อยให้ถึงซึ่งนิพพาน สิทธิประโยชน์ที่ผู้ปกครองบ้านเมืองได้มอบให้แก่จันทาลที่ทำความดีต่อบ้านเมือง อีก 1 ข้อ คือ การเดินขอทานด้วยฝ่ามือไปตามครัวเรือนตามลำดับ เมื่อดูที่ระยะเวลาที่ยาวนานและประเมินถึงจำนวนจันทาลที่มีจำนวนมากขึ้น อาจเป็นต้นตอของพัฒนาการชีวิตนักบวชที่เรียกว่า “สมณะ” วิถีชีวิตแห่งความสงบเสถียร เจริญตัว ถือครองผ้าที่มีสัญลักษณ์ที่ต่ำต้อยที่สุด มีชีวิตได้ด้วยการขอเจ้าชายสิทธิธัตถะกษัตริย์ผู้มีเมตตาตั้งแต่เยาว์วัย สัมผัสความสงบเย็น ผู้คงแก่เรียน พุ่มพกรักความยุติธรรม ผืนเห็นสังคมเสมอภาค อาจจะมีผลประโยชน์ในการทุ่มชีวิตปฏิรูปสังคมอินเดีย จึงเปลี่ยนแปลงตนให้เหมือนจันทาล ที่ถือเพศนักบวชรูปแบบสมณะ ปล่อยวางจากภาวะบีบคั้นแห่งวรรณะชนชั้น ยินดีในวิถีที่ต่ำต้อย ประกาศความก้าวหน้ารุ่งเรืองแห่งจินตนาการทางจิตใจว่าหลุดพ้น อิสระที่เป็นความจริงได้ เช่น ดอกบัวที่เกิดและเจริญเติบโตสวยงามที่มาจากตม

จาคฮาฟและพ่อแม่ของเขา คืออนุพันธ์ที่สืบเนื่องอุดมการณ์จากพระพุทธเจ้าสมณโคตม ศาสตราผู้มีความศรัทธาในวิถีการปฏิรูปสังคมตั้งแต่ก่อนคริสตกาล 500 ปี การเขียนหนังสือของ "จาคฮาฟ" เสมือนได้บันทึกเรื่องราวที่ประกาศก้องต่อชาวโลกถึงชัยชนะของครอบครัวของเขาต่อการลี้ภัยหนีจากระบบชนชั้นวรรณะแบบอินเดีย นเรนทราเขียนถึงอดีตแห่งความเจ็บปวด ความอับอาย สภาพจิตที่ยังถึงความรู้สึกแห่งการสูญเสียความเป็นคน จิตใจที่หดหู่สุดขีด ความอัดอั้นตันใจเกินกลั้นไว้ของคนจันทาลในสังคมอินเดีย ผ่านการเล่าเรื่องของพ่อและแม่รวมถึงความรู้สึกของตน การเขียนเรื่องราวและถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างลึกซึ้งเห็นภาพทั้งร้อนทและความมุมานะทรนงของจันทาลผู้มีความเด็ดเดี่ยวในการหยัดยีนฝ่าฟันอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงสังคมอินเดีย เพราะเขาทั้งฟังและนำมาจากสมุดบันทึกของพ่อผู้ถูกกดทับ พ่อผู้ตะเกียกตะกายผืนที่จะได้รับความเท่าเทียมในสังคมอินเดียอย่างแน่วแน่กล้าหาญของพ่อที่ต้องการปลดตัวเองและลูกๆ ออกจากระบบชนชั้นวรรณะแบบอินเดีย

ความเข้มข้นแห่งสายเลือดนักสู้ จินตนาการจรัสจ้าที่มีผลจากการศึกษาเล่าเรียนและ อุดมการณ์ที่รับการถ่ายทอดต่อเนื่องแนบชิดจากพ่อ และความสำเร็จของครอบครัว รวมถึงความก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงที่ดี จาคฮาฟจึงกล่าวว่าคนจันทาลในอินเดียมีจำนวนมหาศาล มนุษย์ทุกๆ 6 คนในโลกของเราเป็นชาวอินเดีย 1 คน และชาวอินเดียทุกๆ 6 คน เป็นจันทาล 1 คน นับพัน ๆ ปีมาแล้วที่คนนอกรวรรณะ คนต่ำสุดกว่าคน ในศาสนาฮินดู อย่าง "จันทาล" ถูกปฏิบัติราวไม่ใช่มนุษย์ (ถ้าประชากรโลกมี 7,000 ล้านคน คนอินเดียจะมี 1,100 ล้านคน และจะเป็นคนจันทาลในอินเดีย จำนวน 183 ล้านคน) ได้ร่วมกันแสดงพลัง

ขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงจากความเชื่อเดิม ร่วมปฏิบัติสังคมอินเดียให้ได้ระดับคุณภาพ ระดับการดำเนินชีวิตประจำวันในแต่ละชุมชน

ตัวหนังสือได้ถ่ายทอดความจริงแสนทรามานในอดีต และความรัก ความสุข ความอบอุ่นของครอบครัว การงานหน้าที่ก้าวหน้า เศรษฐกิจครอบครัวดีการเปลี่ยนแปลงที่ดีหรือชัยชนะของจิตตล กระทบปลุกเร้าให้คนจิตตล 160 ล้านคนทั้งอินเดียได้ตื่นขึ้นมีกำลังใจ เห็นต้นแบบ เห็นชัยชนะ มีความหวังในการเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยความคิดที่ถูกต้องในการดำรงตนอย่างมนุษย์ในสังคมโลกผ่านหนังสือ “จิตตล”

“จิตตล” ชีวิตที่ย่ำแย่ที่สุด ๆ กลายเป็นมรดกความยากจนเรื้อรัง ทศนคติที่คนอินเดียเหยียดหยามต่อคนจิตตล หรือทศนคติการจ่ายอดำเนินชีวิตแบบจิตตลของคนอินเดีย คงจะไม่มีอยู่เพียงดินแดนอินเดียเท่านั้น ความจริงของทศนคติกรรมกิเลสแบบนี้ที่มีการถ่ายทอดความยากจนเรื้อรังมีอยู่ทั่วโลก ทุกสังคมในทุกประเทศ การอ่านหนังสือเล่มนี้อาจปลุกเร้า สร้างความหวัง กำลังใจให้ผู้ที่กำลังจะหมดหนทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ไม่มากนัก

หนังสือเล่มนี้กำลังบรรยายเรื่องราวการต่อสู้ของคนจิตตล ที่สืบเนื่องต่อจากพระสัมมาพระพุทธเจ้าตั้งแต่ก่อนคริสตกาล 500 ปี และหลังสมัยพระพุทธเจ้าก็มีการต่อสู้เรื่องชนชั้นวรรณะเป็นช่วง ๆ หลายครั้งจนสุดท้ายกล่าวถึงการลุกขึ้นต่อสู้ของ ดร.บี อาร์ อัมเบดการ์ ภารตรัตน์หรืออัมเบดจ์แห่งอินเดีย โดยผลักดันเรื่องการศึกษาเป็นนโยบายสาธารณะของสังคมอินเดีย ซึ่งการลุกสู้ที่มีผลต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เนื้อหาหนังสือมีความสอดคล้องกับศาสตร์สมัยใหม่เรื่องสิทธิมนุษยชน

เนื้อหา

จดหาฟเขียนเนื้อหาแบบบอกเล่าชีวประวัติ ประสบการณ์ต่างกันสามยุค(ยุคพ่อแม่ ยุคผู้เขียน และยุคลูกสาว) จะมีบรรยากาศความเป็นอยู่ของจิตตลที่ต่างกันของแต่ละยุคสมัย ในครอบครัวที่มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน เหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ทศนคติความเชื่อ การเมือง การศึกษาและสังคม การเขียนหนังสือมี 2 ลักษณะ คือ 1.จดหาฟเขียนชีวประวัติตนเอง อุดมการณ์ ความประทับใจ แรงบันดาลใจ ความภาคภูมิใจ กับ 2. เขียนประสบการณ์ ชีวประวัติของคนอื่น คือพ่อแม่ ลูกสาว เล่าประสบการณ์ชีวิต ความรู้สึก ความทรงจำ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การต่อสู้ความรักความอบอุ่นปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในครอบครัว ความประทับใจเหตุการณ์ชีวิตประจำวัน บรรยากาศวิถีชีวิตชาวจิตตล หนังสือกำหนดให้พ่อตามู เล่าเรื่องที่มีลักษณะเข้มแข็ง กล้าหาญ กำหนดให้แม่โขงเล่าเรื่องราวที่ดูแลรักษาหนุ่มนวลห่วงใยผู้เขียนเรียบเรียงเนื้อหาหนังสือ เป็นบท ๆ ประกอบด้วย บทนำ อารัมภบท ปลดเอกความเป็นทาส มุ่งสู่อิสภาพ ตะกายฝืน อนุชนรุ่นที่สอง บทส่งท้าย และภาคผนวก เล่าชีวประวัติบุคคลอิงประวัติศาสตร์ เหมือนการเขียนเนื้อหาในละครสี่แผ่นดินของไทย เนื้อหาในหนังสือจดหาฟเน้นสื่อสารความสำเร็จของครอบครัวที่เป็นตัวแทนของจิตตลสู่สาธารณชน หรือยกใจจิตตลให้มั่นคงภายในอยู่ท่ามกลางสังคมอินเดีย

1. บทนำ

บทนำมีเนื้อหา “การศึกษาหัวใจการปฏิบัติสังคม และผู้นำปฏิบัติได้เลือกพระพุทธศาสนาเป็นสัญลักษณ์สำหรับการต่อสู้กับสังคมชนชั้นวรรณะในสังคมอินเดีย” จดหาฟกล่าวถึงผู้คนจำนวนมากถึง 160

ล้านคนในอินเดียที่ต้องประสบทุกข์ทรมานจากวัฒนธรรมเชิงลบ ที่ปิดกั้นการศึกษาแก่คนจัณฑาลมีมานานานสามพันห้าร้อยกว่าปี แต่เขาก็มีความหวังว่าชาวจัณฑาลกำลังตื่นรู้ กำลังมีการศึกษา สร้างสิทธิให้ตนเอง ประกาศสิทธิความเป็นมนุษย์ และประชาธิปไตย นเรนทรา จาดฮาฟทำทนายชาวจัณฑาลให้กล้าลุกขึ้นเรียกร้องการศึกษา รื้อระบบวรรณะเก่าแก่ เปิดประตูที่ปิดตายที่มีไว้แต่เฉพาะจัณฑาล ปัจจุบันอย่าเพิ่งทำตัวสงบเย็น ประมาทว่าระบบวรรณะจะหายไปแล้ว สังคมกตขี้ยังมีรายละเอียดยิบย่อยอยู่มาก

จาดฮาฟสะท้อนความคิด “พระพุทธเจ้าทรงสร้างจุดเริ่มต้นในการปฏิบัติต่อสู้กับระบบวรรณะ ต่อมาเกิดการเคลื่อนไหวทางศาสนาที่มุ่งสร้างความเสมอภาคในศตวรรษที่สิบสี่ไม่ได้หยั่งลึกลงไปเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตประจำวันและสังคม” เล่าว่าตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 19 ซึ่งราวปี 1870 หรือ พ.ศ. 2413 เป็นการเคลื่อนไหวที่ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน เมื่อปี 2432 ชาวอินเดียมีการชูป้าย “ทูลสมเด็จพระเจ้าด้วยว่าประเทศของเราสุขสบายดี แต่ประชาชนอีก 190 ล้านคนยังไร้การศึกษา” เรียกร้องต่อเจ้าชายแห่งเวลส์ครั้งเยือนอินเดีย กลายเป็นจุดเริ่มต้นการปฏิวัติระบบวรรณะให้มีผลทางกฎหมาย

บทนำชี้ว่า ชาวจัณฑาลก็ยังมีแบ่งชนชั้นกันเอง เรียกชื่อต่าง ๆ กันไปอีกจำนวนมาก ตามเผ่าพันธุ์ย่อย ตามบทบาทหน้าที่การทำงานแก่สังคม ภูมิภาค หรือวัฒนธรรม มหารี ชื่อเรียกชนชั้นย่อยหนึ่งของจัณฑาล มีหน้าที่เป็นยามดูแลหมู่บ้าน ผู้บันทึกและกระจายข่าวต่าง ๆ รับผิดชอบบ้าน รับผิดชอบแพนเพียงอาหารแต่ละมื้อจากชาวบ้าน รับผิดชอบเป็นขอทาน ใช้เสื้อผ้าของผู้ตาย ผู้เขียนเป็นมหารี จึงได้ทำหน้าที่นี้โดยตรงและเขียนความรู้สึกต่อประสบการณ์นี้อย่างเต็มที่

بابาซาheb หรือ ดร.อัมเบดการ์ ถูกยกย่องว่าเป็นบุรุษผู้นำการปฏิบัติให้เกิดความเท่าเทียมกันในอินเดีย เกิดเมื่อ 14 เมษายน 2434 ในครอบครัวที่บิดาเป็นครูสอนในโรงเรียนที่กองทัพอังกฤษจัดตั้งขึ้น เพราะبابาซาhebเติบโตในครอบครัวผู้นำแห่งการเปลี่ยน ได้รับการศึกษาระดับสูง เป็นนักคิด นักพูด และนำประท้วงเรียกร้องความเท่าเทียมกันบ่อย ดร.อัมเบดการ์ เชื่อว่า “การศึกษาทำให้เกิดความแน่วแน่ในการที่จะต่อสู้กับการแยกชนชั้นวรรณะ และจะสำเร็จได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนการนับถือศาสนา” ต่อมาเห็นว่าไม่มีแว้วว่าจะสำเร็จ จึงเปลี่ยนวิธีการด้านศาสนา คือการนำจัณฑาลกว่าห้าแสนคนประกาศตนเป็นชาวพุทธ เมื่อปี 2478 ต่อมาชนชั้นจัณฑาลถูกประกาศสิ้นสุดตามกฎหมายปี 2490 อัมเบดการ์นำการเคลื่อนไหวด้วยการใช้วาทกรรม “เรียนรู รวบรวม รวมตัว”

เห็นความเชื่อมโยงจาก ตามู ดาโมดาร์ รันจาจิ จาดฮาฟผู้ติดตามใกล้ชิด ดร.อัมเบดการ์ ตามูได้แรงบันดาลใจในการต่อสู้กับระบบชนชั้นวรรณะ บวกกับคำสอนทางพระพุทธศาสนา เกิดภาพกลุ่มชนผู้แสวงหาสันติภาพ และส่งทอดวิถีการต่อสู้ถึงผู้เขียนหนังสือจัณฑาล

2. อารัมภบท

นเรนทรา วางเนื้อหาที่แสดงภาพลักษณ์ของครอบครัว ที่ผู้เป็นพ่อให้ความสำคัญกับการศึกษา พ่อลงทุนทุ่มกายใจสนับสนุนการศึกษาแก่บุตร เผยทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา แสดงผลของการศึกษาที่ก่อเกิดการจดจำประวัติศาสตร์ ชีวประวัติชีวิต รู้จักเลือกบันทึกความทรงจำที่มีผลต่อการปรับปรุงชีวิตและสังคม

3. เรื่อง 1 ปลดเอกความเป็นทาส

นเรนทรา เขียนเนื้อหาที่เป็นต้นเหตุสำคัญในการเดินเรื่องจันฑาล จุดระเบิดอันเจ็บปวดแสนทรมาน เกิดขึ้นจากการเหยียดหยาม กดขี่ของผู้คนรอบข้างต่อคนจันฑาล บทบาทหน้าที่ที่ตามูต้องรับผิดชอบอย่างหนักอ่อนล้าท่ามกลางความหวาดกลัวต่อผู้มีอำนาจ และมีอิทธิพลทางจารีตปฏิบัติ ความต้องการตอบสนองความสะดวกของผู้อำนาจที่สั่งการโดยไม่สนใจความทุกข์เดือดร้อนของผู้ต่ำ้อยทางสังคม ความหวาดกลัวของญาติรอบข้างที่กลัวว่าเสียงตำหนิจากผู้มีอำนาจจะลงสู่ตระกูลญาติ ความสับสนของตามูที่พบกับแรงบีบคั้นจากทุกหน่วยอิทธิพลโถมทับยากแก่การตัดสินใจ อำนาจที่ต้องการความสบาย อำนาจที่ต้องการควบคุมสังคม นเรนทราผ่องถ่ายความทุกข์ของพ่อตามูระดมลงเป็นลายลักษณ์อักษรเหมือนว่าจะระบายพลังอัดอั้นให้เต็มแรงพร้อมจะระเบิดทะเลาะลงฝากันที่แข็งแกร็งให้พังทลายลงง่ายลง ในที่สุดความทุกข์สุดจะกลั่นจารีตสุดจะรัง เชื่อมโยงถึงเหตุการณ์ที่วรรณะจันฑาลเริ่มเรียนรู้ในการชุมชนเรียกร้องสิทธิความเป็นคน ตามูและโซนูคูชีวิตผู้เป็นมิตรแท้พากันออกจากเรือนยามศึกเพื่อปลดความเป็นทาส

4. เรื่องที่ 2 มุ่งสู่อิสราภาพ

เนื้อหาตอนนี้ ตั้งแต่หน้า 47-162 แบ่งเป็นตอน ๆ ย่อย รวม 11 ตอน มีชื่อตอน ดังนี้ โซนู, ตามู, โซนู, ตามู, โซนู, ตามู, โซนู, ตามู, โซนู, ตามู, โซนู แสดงข้อความเล่าเรื่องราวผ่านพ่อแม่สลับกันไปมา แสดงชีวิตเศร้าสร้อย น้อยใจ ความรักความผูกพันในครอบครัว การแต่งงาน การดำรงชีวิตการงาน ความเข้มแข็งขององค์กรขบวนการประชาชนอันเป็นที่หวัง บรรยากาศวิถีจันฑาล ผ่อนคลายไปกับชีวิตประวัติ

นเรนทรา เขียนเหตุการณ์ช่วงพ่อกับแม่พากันหนีออกจากบ้านเกิดกลางดึกเพื่อกลับไปมูไบ ย้อนความทรงจำของโซนูผู้เป็นแม่ และตามูผู้เป็นพ่อ สลับกันไปมา ทั้งความระบายน บทสนทนา ข้อความความคิดเห็น อันแสนรันทด เศร้า สะเทือนจิตใจ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ มีสถานการณ์บรรยากาศต่าง ๆ ในวิถีประจำวัน เสมือนจะพาสิ่งสมพลังใหม่ที่จะระเบิดจากภายใน หวังโอบยิบสู่อิสราภาพ แม่โซนูที่เป็นเพื่อนชีวิตของพ่อตามู ในสถานการณ์ที่ต้องเร่งร้อนแสวงหาอิสรภาพ แม่โซนูแสดงออกถึงเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า แสดงออกถึงความรัก ท่ามกลางความหวาดกลัวรู้สึกไม่มั่นใจต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และความไม่มั่นใจในสภาพที่ไม่มีทุนทรัพย์ แม่โซนูถ่ายทอดความรู้สึกของความเป็นจันฑาลในยามที่เดินขออาหารตามบ้าน คนจันฑาลเดินกระทุ้งไม้เท้าบนพื้นทุกอย่างก้าวเพื่อให้กระพรวนส่งเสียง แม่โซนูผู้รับฟังความน้อยใจของพ่อตามู ก่อความคิดที่จะร่วมขบวนการของบาบาซาเฮปเพื่อเรียกร้องศักดิ์ศรีให้กับคนจันฑาล แม่โซนูรับรองนิสัยพ่อตามูว่าเป็นคนที่ไม่ทรยศต่อตนเอง อุดมการณ์ และศรัทธา พ่อตามู กล้าหาญต่อสู้กับความอยุติธรรมเพราะจิตใจสำนึกที่ถูกปลุกฝังคำสอนจากบาบาซาเฮป อาจารย์ทั่วเป็นผู้แนะนำให้เข้าร่วมขบวนการเรียกร้องครั้งแรกแต่พ่อตามู

5. เรื่องที่ 3 ตะกายฝัน

เนื้อหาตะกายฝัน นับตั้งแต่หน้า 165-240 แบ่งเป็นตอนย่อย และสลับกันไปมา เช่นตอนมุ่งสู่อิสราภาพ มี 8 ตอน คือ ตามู , โซนู , ตามู , โซนู , ตามู , โซนู , โซนู, ตามู แสดงอรรถรสด้านการเคลื่อนไหวทางสังคม อดอาจ เก่งกล้า ทำทนาย โซนู แสดงอรรถรสด้านการดูแล รักษา ห่วงใยอาทร

จากความรู้สึกที่อยู่ในศาสนาเดียวกัน แต่ถูกกีดกันไม่ให้เข้าไปในศาสนสถานเป็นความกดดันเสมอภาคของจังหวัด จตุรรมในการริเริ่มประท้วงเพื่อการเรียกร้องสิทธิเรียกร้องความเท่าเทียมในฐานะที่เป็นมนุษย์เหมือนกัน ตามและโซนุร่วมขบวนการของบาบาซาเหบ อย่างเข้มแข็ง

ตามและโซนุขับเคลื่อนอุดมการณ์ทางสังคม และฝ่าอุปสรรคทางปากท้อง อาชีพการงานประจำวันไปพร้อม ๆ กัน แม้อุปสรรคในการดำเนินชีวิตต่ำสุดจนจะฆ่าตัวตาย แต่ตามมีภาพสังหรณ์ให้ต้องอยู่มีชีวิตเพื่อทำงานใหญ่ต่อไป ตั้งปณิธานที่จะให้การศึกษาแก่ลูก ให้การศึกษาที่ดีที่สุดด้วยจิตที่รักและเสียสละเพื่อสังคมแต่งงาน 12 ปี จึงเริ่มกำเนิดบุตร และมีต่อเนืองครบ 6 คน การชุมชนประท้วงพัฒนาความคิดออกจากการนับถือเดิม สู่การประกาศตัวเข้าสู่พระพุทธศาสนา และได้มีการจัดพิธีสมานานศาสนาใหม่ที่ให้ความเท่าเทียมความเห็นใจ และความเข้าใจ ตรงกันวันที่ 14 ตุลาคม 2499 ชาวจังหวัดชุมนุมนกันจำนวนห้าแสน จัดขึ้น อนุภาคปุระ สถานที่ยิ่งคณ เพราะพระนาคารชุน เคยพำนักอาศัย

6. เรื่องที่ 4 อนุชนรุ่นที่สอง

เนื้อความเรื่องนี้ ตั้งแต่หน้า 243-291 เป็นข้อความ เรื่องราว มุมมอง ความทรงจำ ที่เขียนออกมาจากอนุชนรุ่นที่สอง คือรุ่นลูกของตาม หมายถึง นเรนทรา ที่แม่เรียกว่า “โหด” และ “จรรยา” นเรนทราเขียนออกมา แบ่งเป็น 5 หัวเรื่อง คือ โหด มองย้อนอดีต , สภาพแวดล้อมทางสังคม, วางรากฐานชีวิต, พ่อผู้ไม่แพ้ และ โลกของแม่ ทั้ง 5 ตอน นเรนทราเขียนถึงความรักความอบอุ่นของครอบครัว ขึ้นชมพ่อ ขึ้นชมแม่เป็นบุคคลที่รักและเคารพ ประกาศคุณงามความดี ต้นแบบตัวอย่างของตน มีประเด็นการถูกเหยียดหยามเรื่องวรรณะให้หน่อยใจบ้าง มีการกล่าวถึงผู้ปลูกเร้าการต่อสู้ทางอุดมการณ์เป็นระยะ ๆ ยังเข้มข้นเรื่องการศึกษาเล่าเรียนของครอบครัวที่คุกรุ่นในแนวการกอบกู้สถานะทางสังคมเพื่อฝ่าอุปสรรคทางวรรณะ ที่ถูกตอกย้ำอุดมการณ์จากบาบาซาเหบ

7. บทส่งท้าย

นเรนทรา จาดฮอฟ ถ่ายทอดความรู้สึกแห่งชัยชนะ สามารถทำลายจารีตเก่า ก้าวข้ามเขตวรรณะจากเหตุการณ์ที่เขาได้รับเชิญเข้าไปในวัดดังของวรรณะสูงของชาวฮินดู วัดซึ่งแต่เดิมเป็นสถานที่ต้องห้ามสำหรับจังหวัดและไม่ให้จังหวัดเข้าไปอย่างเด็ดขาด แต่บังคับให้เข้าไปยืนรอบนอกเขตวัดสวดยกย่องสรรเสริญรูปเคารพที่ตั้งไว้ภายในอาคารเพื่อแลกผลตอบแทนการช่วยเหลืออาหารประทังชีวิต ในวันที่เข้าไปครั้งแรกในชีวิต ในขณะที่เขาร่ำรวย มีอำนาจทางสังคมการเมือง พบว่านักบวชและกรรมการวัดต่างห้อมล้อมชื่นชมความมั่งคั่งมากกว่าจารีตความเชื่อเดิม ทำตนเหมือนจังหวัดในอดีตที่ถูกวรรณะสูงบังคับให้จังหวัดกระทำ คือการยอมสรรเสริญเทพเจ้าเพื่ออ้อนวอนขอแลกกับความปราณีต่อปากท้อง

8. ภาคผนวก

เป็นบันทึกความทรงจำที่อปูรวา จาดฮอฟ อปูรวา ระบุว่าพ่อเธอบอกให้เขียนเรื่องราวชีวิตของตน พ่อเป็นพุทธ แม่เป็นฮินดู แสดงว่าเป็นครอบครัวที่ยึดเสรีภาพแห่งการนับถือศาสนา ปลอ่ยเสรีภาพทางความเชื่อ เคารพสิทธิส่วนบุคคล อปูรวามีความมั่นใจในตนเองในประเด็นการเป็นจังหวัด เพราะพ่อได้อธิบายถึงการต่อสู้ของปูตามกับ ดร.อัมเบคการ์ ชื่อเสียงบรรพบุรุษ ความมั่งคั่งของครอบครัว การศึกษาดีของอปูรวา มีความโดดเด่นเกินกว่า จึงลบเลือนความเป็นวรรณะจังหวัดไม่ให้กระทบใจได้ สังคมสมัยใหม่เด็กรุ่นใหม่ลบเลือน

เรื่องวรรณกรรมแล้ว ครอบครัวนเรนทราเป็นครอบครัวปลอดภัยทางการศึกษาจะปล่อยอิสระทางความคิดด้านทางการศึกษา กำลังใจในการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีคือกำลังใจจากพ่อแม่ การศึกษาดี

บทวิจารณ์

1.จุดเด่น

- เรื่องจันทาลที่จันทาลเขียน
  - เปิดโลกจันทาล มุมมืดที่คนอ่านต้องการรู้ รู้ว่าจันทาลเป็นอย่างไร และ รู้ว่าเปิดอะไรที่จันทาลเป็นให้โลกรับรู้
  - ให้ความรู้สึกถึงความกดดัน บีบคั้นของความเป็นจันทาล และแสดงความดีใจ สุขใจ ภูมิใจของคนจันทาล หรือรับทราบความในใจแท้จริงของคนจันทาล จากหนังสือที่คนจันทาลเขียน
  - ให้รับรู้จิตใจ อารมณ์ การแสดงเหตุผลของการต่อสู้ของชาวจันทาลที่เกิดขึ้นอย่างธรรมชาติ ซึ่งเป็นการเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิมนุษยชน
  - ได้ทิ้งคนจันทาลที่เปลี่ยนแปลงตนได้อย่างไร จากการถูกเหยียดหยามศักดิ์ศรีที่ย่ำแย่ที่สุด กลับได้เข้าสู่การยอมรับทางสังคมการเมือง สังคมเศรษฐกิจ
  - ได้สัมผัสกับหนังสือที่มีเนื้อหาแนะนำงานแบบวิชาการและผสมผสานกับหนังสือชีวประวัติ วิถีชีวิตหมู่ชน ชีวิตครอบครัว ความสัมพันธ์ทางครอบครัว ความรักอบอุ่นภายในครอบครัว
  - พบกับเนื้อหาที่น่าสนใจพัฒนาการด้านการศึกษาในครอบครัว ชุมชน สังคมจันทาล อย่างต่อเนื่อง
  - นำเสนอชีวประวัติบุคคลสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน ที่สำคัญต่อพระพุทธศาสนา
  - การรื้อระบบวรรณกรรม จำต้องนำพามวลชนออกจากกรอบปรัชญาศาสนาอันดึกก่อน เข้านับถือพระพุทธศาสนาเพื่อปฏิเสธจารีตเก่าที่บังคับความเชื่อเดิมนั้น ถอยออกมานอกกรอบเพื่อรู้
  - หนังสือที่น่าเรื่องราวที่เขียนไว้เป็นตอน ๆ ผ่านการตีพิมพ์ในวารสารแล้วมารวบรวมไว้เป็นเล่มหนังสือ แต่ละตอนมีการให้ความสำคัญ ตอกย้ำอุดมการณ์ ถ่ายทอดบรรยากาศที่อบอุ่น รัก เคารพ ศรัทธา เรื่องครอบครัว การศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิต การต่อสู้กับระบบชนชั้นวรรณะ
- จิตใจที่อ่อนโยน เป็นสภาพของบุญความดีที่สั่งสมมาในอดีตกาลทั้งชาติก่อนและชาติปัจจุบัน จิตที่อ่อนนุ่มจึงเหมาะแก่การงานทางจิต ชับเก็บความนุ่มนวล ความอ่อนโยน ความดีที่ตรงใจกัน นเรนทรา เขียนหนังสือ อธิบาย เล่าเรื่องให้เห็นต้นสาย ปลายเหตุ การก่อตัวการพัฒนาการ ดำเนินการต่อสู้กับชนชั้นวรรณะอย่างธรรมชาติ ซึมซับคล้อยตามความบีบคั้นและความจำเป็น ครอบครัวอบอุ่น ความรักกันในครอบครัว เห็นพัฒนาการจัดการศึกษาในชาติ เห็นชีวประวัติบุคคล ธรรมชาติคนอยากรู้จักคน ความเป็นธรรมชาติของคน เห็นความจำเป็นของการต่อสู้เรื่องชนชั้นวรรณะ อารมณ์ร่วมเรื่องครอบครัว ความทุกข์ลำบาก ทรมาน แรงผลักดันให้ลุกขึ้นต่อสู้ที่มีพื้นฐานจิตใจที่ประกอบด้วยเมตตา อ่อนโยน สมเหตุสมผล ฟังการเล่าเรื่องจาก พ่อแม่ ผู้ใหญ่ เล่านิทานให้ฟัง ซึ่งอบอุ่น ปฏิสัมพันธ์ที่อบอุ่น ผลัดกันเล่า พ่อแม่ที่มีทัศนคติบวกให้การศึกษา ใฝ่รู้ กระตือรือร้น เล่าเรื่องถ่ายทอดให้ลูกฟัง สนับสนุนการศึกษาแก่ลูก สนใจสังคม ใส่ใจส่วนรวม คบผู้รู้ ครอบครัว

อบอุ่น คู่ชีวิตซื่อสัตย์ต่อกัน ร่วมสุขร่วมทุกข์ ผู้เขียนหนังสือบรรยายบรรยากาศได้อย่างงดงามเพราะมีจิตใจที่งดงาม

หนังสือเล่มนี้ในเนื้อเรื่อง ผู้วิจารณ์รู้สึกว่ามีบรรยากาศคล้ายเรื่องราวในสังคาลกสูตร ครอบครัวยุคเรขขันธ์ผู้มีจิตใจอ่อนโยน นเรนทราเขียนหนังสือชีวประวัติครอบครัว บนความสำเร็จ เป็นแรงบันดาลใจให้คนจำนวนมากได้อย่างดี บรรณาธิการชีวประวัติของครอบครัว นำเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์การต่อสู้มาผูก หรืออุปสรรคที่ได้ฝ่าฟันมา

การบันทึกเป็นองค์ความรู้สำคัญสำหรับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นพบว่าในภาคผนวก นเรนทรา เป็นคนบอกให้ลูกสาวเขียนชีวประวัติของตน และในอารัมภบท นเรนทราชักชวนพ่อตามูเขียนไดอารี่บันทึกความทรงจำ เผยทัศนคติและวิถีครอบครัวแห่งการศึกษา “การศึกษาคืออาวุธสำคัญของการต่อสู้กับระบบชนชั้นวรรณะ” นำประสบการณ์ชีวิตประจำวันมาทบทวน ซึ่งเมื่อนำเผยแพร่ต่อสาธารณชนจะผูกพันรับผิดชอบต่อสังคม เสมือนการใช้สัญญาประชาคม

ตราประทับใจ ติดตรึงไว้ในจิตใจได้สำนึกของนเรนทรา จากฮาฟ ที่ได้รับการเรียกชื่อจากแม่ว่า “จรรยา” ซึ่งมีความหมายว่าคนมีบุญมาเกิด ช่วยดับทุกข์แก่พ่อแม่ ความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ความสุขใจ ระดับสมณะ หล่อเลี้ยงนิสัยใจคอเชิงบวกแก่ชีวิตอยู่ตลอดชีวิต และทางเสื่อชีวิตที่พ่อกำหนดให้ว่า “ไม่ว่าจะเลือกเป็นอะไร จงไปให้ถึงจุดที่สูงที่สุดของมัน”

ด้วยคำถามที่ธรรมดา ที่ถามว่าโตไปจะทำอะไร นเรนทราตอบพี่ชาย แบบไม่ได้คิดอะไรมากกว่า โตไปเป็นนักเขียน จิตได้สำนึกที่เกิดขึ้นกับขณะนั้น มีผลต่อการเรียนภาษา การฝึกทักษะจิตใจ มีจิตวิญญาณการเป็นจดจำ ผู้เขียน ผู้บันทึกเรื่องราวต่างๆ ได้ง่าย อุปนิสัยพิเศษที่ติดตัวอยู่กับนเรนทรา คือความอ่อนโยน จับดีจดจำเหตุการณ์ได้ง่าย ซึมซับความงดงามได้เร็ว ซาบซึ่งความดีของคนใกล้ชิด คือพ่อและแม่ จดจำเกล็ดชีวิตของพ่อแม่ที่ได้รับฟังและถ่ายทอดได้อย่างลึกซึ้ง ในบทเขียนตอนอนุชนรุ่นที่ 2 ที่นเรนทราเขียนทั้งหมดล้วนเกิดได้จากนิสัยใจคอที่สั่งสม เพาะบ่มในการชื่นชม จับดีเห็นความงดงามแห่งความรักและความอบอุ่น มีอารมณ์ที่สะท้อนใจง่าย อบอุ่นไหวเร็ว ซาบซึ่งง่ายกับเรื่องราวที่ดั่งงาม คนที่สามารถผลิตกำลังได้ด้วยตนเอง เพราะชื่นชมคนที่ตนรักและเคารพได้ง่าย ๆ

หนังสืออ่านเพลิน เกิดความรักและศรัทธา ผูกพัน เป็นมิตร เป็นเพื่อน ก่อกำลังใจเป็นเพื่อนญาติที่อบอุ่น ได้ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ เห็นพัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนในสังคมอินเดีย เข้าใจวิถีชีวิตในอดีตและปัจจุบันของชาวอินเดีย มาจากความทรงจำ ความประทับใจ ความรัก ความห่วงหาอาทรกัน บรรยากาศที่อบอุ่นของครอบครัวก็ลายฉิมมิตร ความหวัง ความตั้งใจ ความใส่ใจ ลีลาชีวิต ประสบการณ์ชีวิตด้านวัฒนธรรมและการศึกษาของผู้บันทึกหลายคนในครอบครัวเดียวกัน ที่นเรนทรา จากฮาฟ นำมารวบรวมบูรณาการเชื่อมโยง บรรณาธิการให้เห็นความแตกต่างที่จุดมุ่งหมายเป็นเอกภาพเชิงประจักษ์ มีลักษณะเหมือนงานวิจัยรวบรวมความคิดเห็นมาเขียนในมุมมองภาพรวมที่ตนนำเสนอ ใช้ทักษะเป็นบรรณาธิการข้อความเขียนเหมือนวารสารหลากหลายผู้เขียนแต่ควบคุมด้วยบรรณาธิการคนเดียวเพื่อให้กลมกลืนเชื่อมโยงสอดคล้องสอดรับ ความหลากหลายแสดงให้เห็นพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และผลลัพธ์ผลสัมฤทธิ์ของการต่อสู้ ของความพยายามของการเรียนรู้ และการไม่ยอมแพ้ต่อค่านิยมของสังคมชั้น

วรรณคดีแห่งสังคมอินเดีย ภาษาใจที่นเรนทราถ่ายทอดสอดแทรกหลักธรรม คุณธรรม จริยธรรมแนวพุทธ แนวครอบครัวอบอุ่นทุกตอนของเรื่องราว

หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาแบบเป็นตอน ๆ ระบุว่าเขียนขึ้นปี 2536 แต่พิจารณาเห็นว่าตั้งแต่ปี 2536 ถึงปี 2540 มีการเพิ่มเนื้อหา พัฒนาการเป็นระยะ ๆ คาดว่าก่อนจะรวมเป็นเล่มนี้ได้คงมีการเขียนส่งพิมพ์ในวารสารต่าง ๆ เป็นตอนๆ หลังจากนั้นจึงนำมารวมเล่ม

สมควรแล้วที่หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือขายดีในอินเดีย 12 ปี และถูกแปลเป็นภาษากลางของสังคมโลกและถูกแปลอีกหลายภาษา มีทั้งจุดเด่น ดี หลายแง่มุม กลมกลืนเกลี่ยความรู้สึกทั้งการอ่านทางวิชาการ และการอ่านเพื่อความบันเทิง หรืออ่านเพื่อสุนทรียภาพ เนื้อหาเรื่องราวที่แสดงออกของบุคคลเด่นอย่างอ่อนโยน ความเป็นธรรมชาติ สมเหตุสมผล จึงเป็นหนังสือที่ขัดเกลาจิตใจคนทีอ่านได้ หรือให้กำลังใจแก่ผู้อ่านด้วย ทั้งใจซื่อสัตย์แก่ผู้อ่านในเรื่องชนชั้นวรรณะ โดยเฉพาะจันฑาลที่มีจำนวนมากในอินเดีย

2. ข้อสังเกต

- ในหนังสือใช้คำว่า “วรรณะจันฑาล” ซึ่งคำนี้ ผู้เขียนหรือผู้แปล คงจะไม่มีเจตนาระบุว่า จันฑาลเป็นวรรณะหนึ่งในวรรณะสี่ของศาสนาพราหมณ์ แต่คาดว่าเป็นภาษากรวมสมัยที่กล่าวว่า จันฑาลเป็นกลุ่มคนที่ถูกแยกออกจากระบบชนชั้นวรรณะในอินเดีย การใช้คำว่า “วรรณะจันฑาล” คงเพื่อการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มคน

- ในหนังสือพิมพ์คำว่า ดอกเตอร์ อัมเบตการ์ หรือ บาบาช่าเฮบ ซึ่งคนไทยส่วนมากจะเขียนและออกเสียงว่า ดอกเตอร์ อัมเบตการ์ หรือ บาบาช่าเฮบ

- ผู้เขียนหนังสือชื่อ นเรนทรา นาสกุล จาดฮาล แต่ชาวอินเดียมักจะเรียกนามสกุลมากกว่าเรียกชื่อ อาจจะเป็นเพราะการยกย่องวงศ์ตระกูล ส่วนในบทวิจารณ์นี้ จะเรียก นเรนทรา บ้าง หรือ จาดฮาล บ้าง ก็ขอให้ผู้อ่านได้เข้าใจว่า หมายถึงผู้เขียนหนังสือจันฑาล

สรุป

หนังสือเผยคุณธรรมเชิงพุทธ ความสงบสุข ความกตัญญู ความเคารพ ความอ่อนโยนภายในของรัฐว่า ผู้เป็นที่รักของแม่เพราะแม่เชื่อว่าผู้ปลดเปลื้องหนี้ นำโชคมาให้ครอบครัว และคำสอนของพ่อมีกำหนดทิศทางชีวิตให้ว่า คิดจะเป็นอะไร ก็ให้เป็นให้ดีที่สุด นเรนทราเขียนและรวบรวมความรู้สึกความคิดอ่านชีวประวัติบุคคล ประสบการณ์ชีวิตครอบครัวที่ดีขึ้นตามลำดับไว้ในหนังสือจันฑาล มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการประกาศความยิ่งใหญ่ของพระพุทธศาสนา แสดงเหตุการณ์สำคัญในการเปลี่ยนแปลงประเด็นสิทธิมนุษยชนในสังคมอินเดียสู่ทิศทางที่ดีขึ้นด้วยขบวนการพระพุทธศาสนา ยกย่องพระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาที่ให้คุณค่าคน ศาสนาที่ให้โอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตน บันทึกประวัติศาสตร์ของการต่อสู้ของชาวจันฑาลออกจากการกดขี่ทางวรรณะ และการจัดพิธีประกาศตัวเข้าสู่พระพุทธศาสนา สมาทานศาสนาใหม่จำนวนห้าแสนคน ปลุกฝังทัศนคตินิสัยใจคอแบบชาวพุทธอย่างกว้างขวางองอาจกล้าหาญ สุภาพอ่อนโยน กตัญญู เคารพให้เกียรติผู้อื่นด้วยความรักความเมตตา ฟังพาดตนเองได้ และเป็นมิตรที่ดีกับผู้อื่นเสมอ การ

ขับเคลื่อนองคัพพตอสูั้กับระบบชนชั้นวรรณะของดร.บาบาชาทบ อัมเบตการ การพัฒนาการศึกษาและ ถ่ายทอดอุดมการณ์ในครอบครัวจาตฮาฟ นเรนทรา จาตฮาฟ ได้เขียนได้รวบรวมวิถีชีวิตจันทาลผ่านบุคคลใน ครอบครัวให้ผู้อ่านทั่วโลกได้เข้าใจและซาบซึ้งกับบทเรียนชีวิตบทหนึ่งของมนุษยชาติ

เอกสารอ้างอิง

นเรนทรา จาตฮาฟ (2545). **จันทาล**. แปลโดย วีระยุทธ เลิศพูนผล. กรุงเทพฯ: บริษัท สันสกฤต จำกัด.